

CO₂-PRESTATIELADDER©

Samen zorgen voor minder CO₂

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen met de CO₂-Prestatieladder

Roadshow CO₂-Prestatieladder voor overheden
Den Haag, 30 oktober 2019

Harco Kersten, Coördinator duurzaamheid
Provincie Gelderland

Maud Vastbinder, Onderzoek en Innovatie
Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen

Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen

Inhoud

- MVI en klimaatgericht inkopen
- Aanbestedingsinstrument
- Ervaringen Provincie Gelderland

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

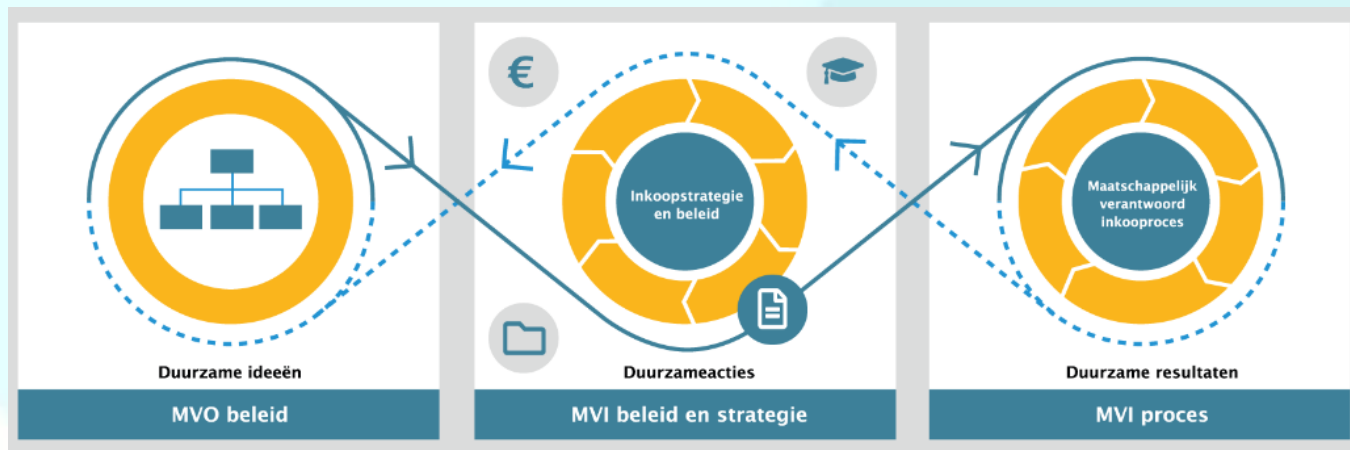
Zonder MVO geen MVI

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

- Klimaatdoelstelling
- Duurzaam inkoopbeleid en strategie
- Convenanten, Green Deals en MVI Manifest

fd. Mijn nieuws Laatste nieuws Krant Dossiers Beurs Meer ▾ DOWJ 26 816,59 -- 🔍

Arend Claasen ma 7 okt Tekst

BOUW

Duurzaamheid blijft ondergeschoven kind bij aanbestedingen in de bouw

Nachtelijke asfalteringswerkzaamheden in Hilversum. Veel bouwers kunnen asfalt leveren met gerecycled materiaal of een lage CO₂-uitstoot, maar daar wordt lang niet altijd om gevraagd. Foto: Hollandse Hoogte/Goos van der Veen

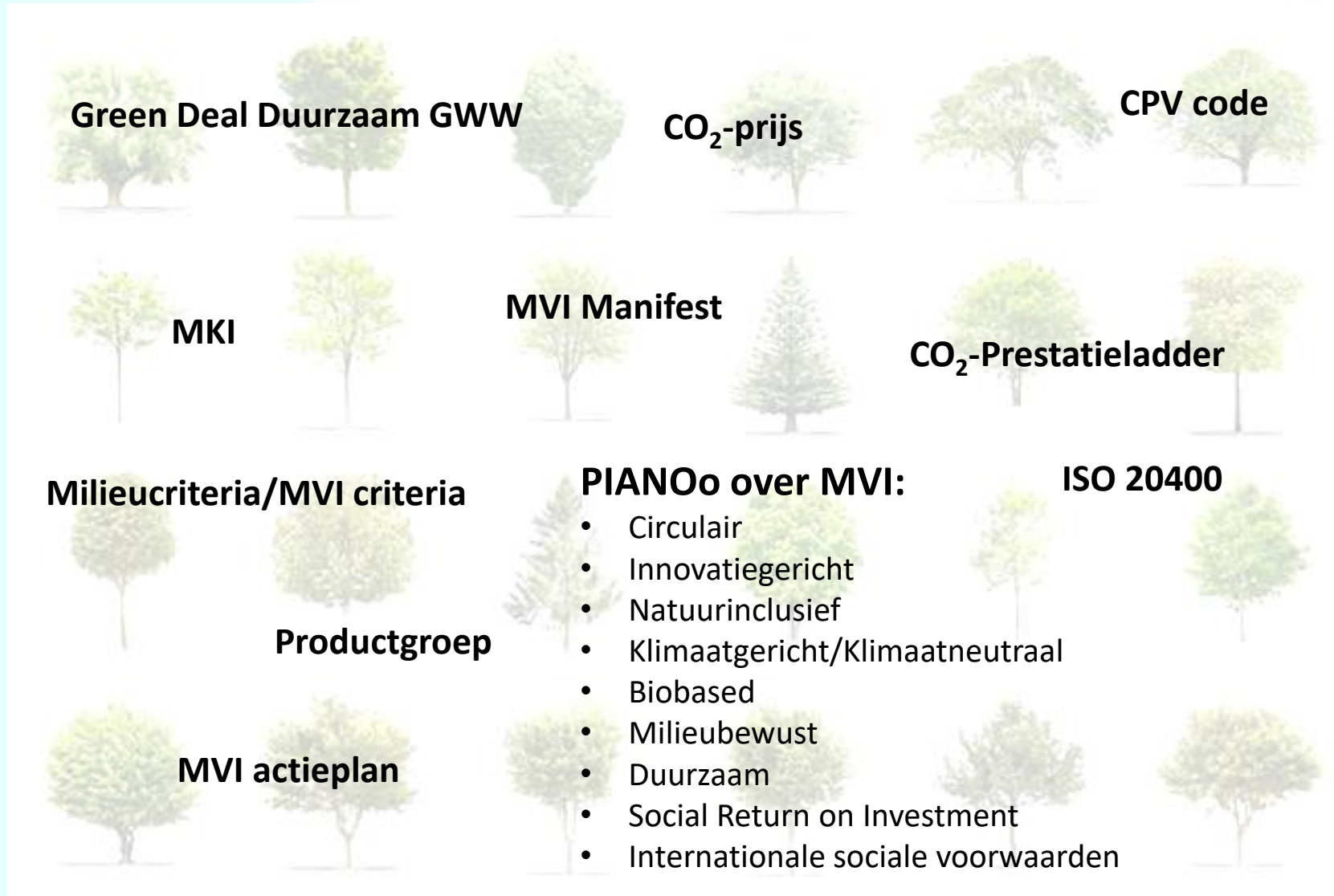

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

MVI actieplan Gemeente Utrecht

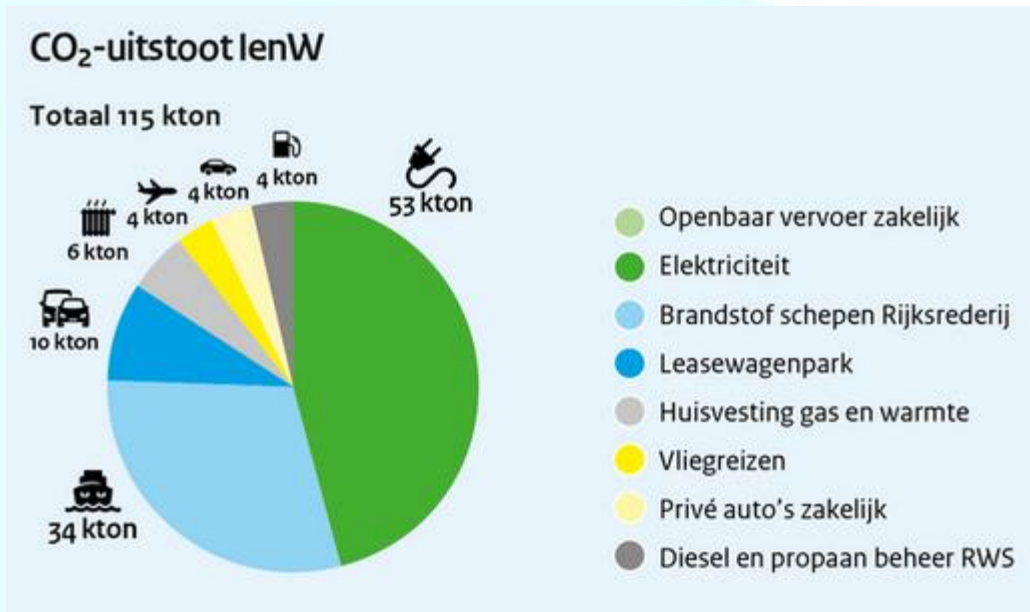

Voorbeeld: Ministerie I&W

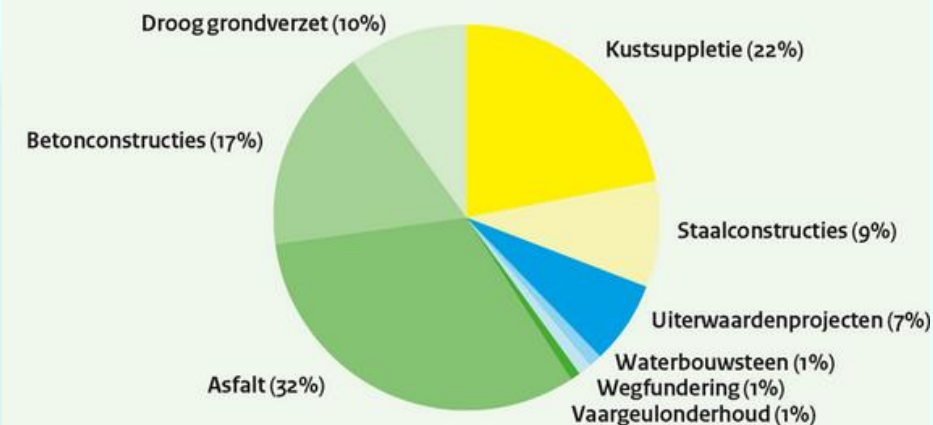
CO₂-PRESTATIELADDER©

Samen zorgen voor minder CO₂

Scope 1 en 2

CO₂-uitstoot inkoop(keten) en (infra)projecten 612 Kton CO₂

Inkoop
(deel van scope 3)

Van niveau 3 naar 4

Van niveau 3 naar 4 op de CO₂-Prestatieladder sturingsinformatie voor ketenuitstoot

Klimaatgericht inkopen

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

- Doorvertalen duurzaamheidsambities naar inkoopbeleid
- Analyse inkoop geeft focus
- MVI focus en thema kan bepaald worden aan de hand van deze analyse in combinatie met specifieke opdracht en ambities van de organisatie
- CO₂-Prestatieladder: energiebesparing, CO₂-reductie en opwek duurzame energie in bedrijfsvoering + projecten

Impact, invloed, ambitie, frequentie en omvang

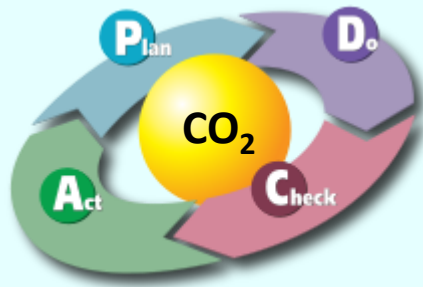
Wat is de CO₂-Prestatieladder?

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

CO₂-managementsysteem ([animatie](#))

CO₂-bewust Certificaat

Aanbestedingsinstrument ([animatie](#))

CO ₂ Ambitieniveau	Gunningvoordeel
Niveau 5	10%
Niveau 4	7%
Niveau 3	4%
Niveau 2	2%
Niveau 1	1%

A downward arrow points from the table to the image below.

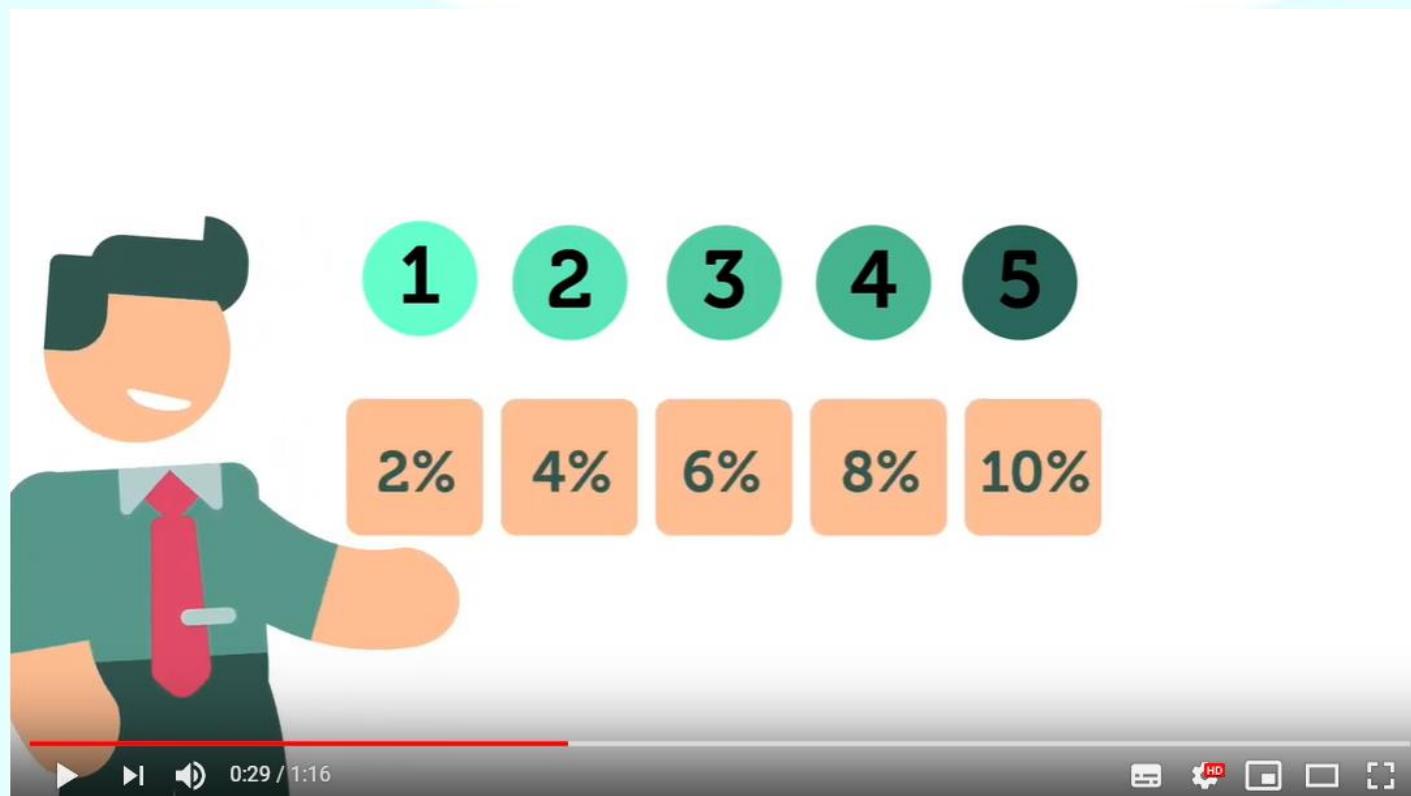
Aanbesteding met BPKV-criterium

Animatie: Aanbesteden met de CO₂PL

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

Aanbesteden met de CO₂PL

- Handreiking Aanbesteden versie 3.0

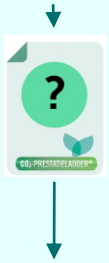
Het BPKV (EMVI) criterium CO₂-Prestatieladder voor aanbestedende diensten

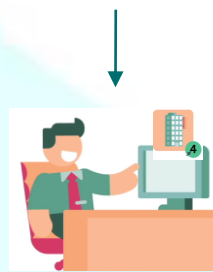
- Een duidelijk stappenplan voor de implementatie van de Ladder in aanbestedingen
- Opgesteld door SKAO i.s.m. CROW en juristen van RWS en ProRail
- Doel: Uniforme toepassing van het BPKV-Criterium CO₂-PL

Opdrachtgever

BPKV Criterium
CO₂-Prestatieladder

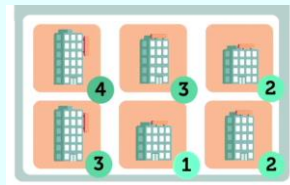

Opdrachtgever selecteert
opdrachtnemer

CO₂-PRESTATIELADDER©

Samen zorgen voor minder CO₂

Bedrijf kiest CO₂-ambitieniveau

t= 1 jaar
of

Prestatie eis

Opdrachtnemer

Knoppen om aan te draaien

- Ambitie, analyse, MVI thema
- MVI beleid, strategie of afwegingskader
- Hoogte gunningsvoordeel
- Communicatie met de markt
- Eigen betrokkenheid in de opdracht

Praktische gids voor Overheden
Inclusief hoofdstuk MVI (1-11-2019)

CO₂-PRESTATIELADDER©

Samen zorgen voor minder CO₂

CO₂ prestatieladder

Instrument bij aanbestedingen (GWW)

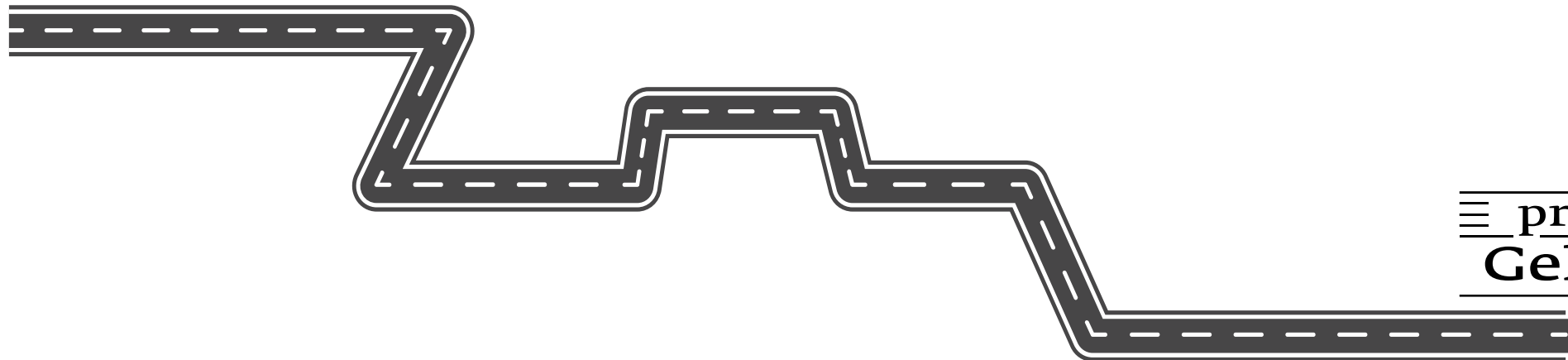
Harco Kersten
Coördinator Duurzaamheid GWW

 provincie
Gelderland

CO₂ prestatieladder

- Inleiding
- Hoe passen wij de ladder toe?
- Enkele cijfers

Inleiding

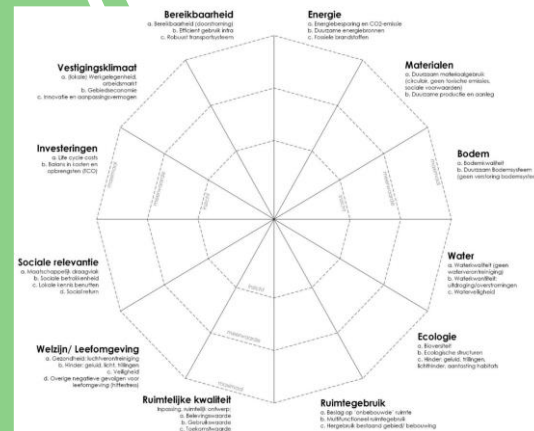
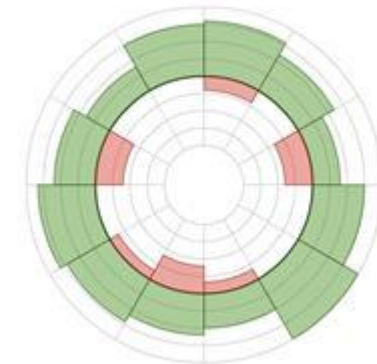
Duurzaamheid; Green Deal Duurzaam GWW (2.0)

- Aanpak Duurzaam GWW
  - Instrumenten
    - CO2 prestatieladder
    - Omgevingswijzer
    - Ambitiweb
    - DuboCalc

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

Inleiding

CO₂ prestatieladder

- Mei 2013 ingevoerd bij openbare aanbestedingen
(gelijktijdig met invoering nieuwe aanbestedingswet)
- Najaar 2018, pilot dialoogsessie 3 projecten

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

≡ provincie
Gelderland

Hoe passen wij de ladder toe?

- Beste Prijs Kwaliteit Verhouding (BPKV)
  - Vaste bedragen (flexibel in hoogte)

(ambitie)niveau op de CO2 prestatieladder	Fictieve korting op de inschrijfsom
5	€ 35.000,=
4	€ 30.000,=
3	€ 25.000,=
2	€ 0,=
1	€ 0,=

- Maximaal één jaar na gunning dient de opdrachtnemer aan te tonen te voldoen aan het aangeboden (ambitie)niveau zoals aangegeven bij de inschrijving

Enkele cijfers

Jaar	Aantal	Soort
2013	22	Openbare aanbestedingen (22)
2014	37	Openbare aanbestedingen (37)
2015	45	Openbare aanbestedingen (behalve UAV-gc) (33) Onderhandse aanbestedingen (12 van de 26)
2016	44	Openbare aanbestedingen (35) Onderhandse aanbestedingen (9 van de 12)
2017	61	Openbare aanbestedingen (35) Onderhandse aanbestedingen (17 van de 19) Overeenkomsten (9 van de 24)
2018	72	Openbare aanbestedingen (42) Onderhandse aanbestedingen (16 van de 20) Overeenkomsten (14 van de 19)
2019 t/m 22 oktober	(43)	Openbare aanbestedingen (27) Onderhandse aanbestedingen (6 van de 9) Overeenkomsten (10)

Power of Procurement

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

Boodschap voor aanbestedende diensten:

- Van MVO strategie naar MVI strategie
- MVI = gericht sturen: keuzes maken
- Inzicht > focus + invloed = impact
- Meerjarenplan opstellen
- Communiceren met de markt
- Ga aan de slag
- Zelf ook het goede voorbeeld geven

Voordelen CO₂-Prestatieladder

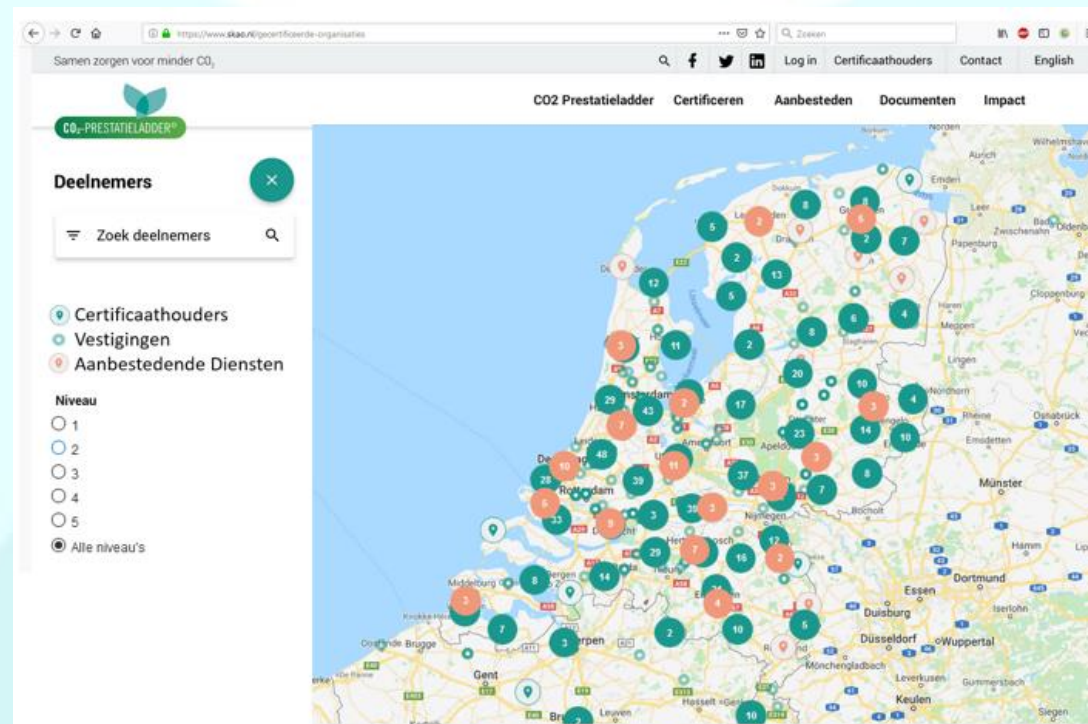

CO₂-PRESTATIELADDER©

Samen zorgen voor minder CO₂

- **Power of procurement: markt in beweging krijgen**
- Effectief: Wetenschappelijk bewezen
- Sluit aan bij Europese Aanbestedingsrichtlijn
- OECD: best practise duurzaam inkopen
- **Uniformiteit en ontzorging: 1 methode, 1 taal, 1 certificaat**
- **Kant en klaar voor gebruik + gebruiksvriendelijk**
- Doorvertaling van klimaatambities naar inkoopstrategie
- Stimuleren en belonen ipv straffen
- Van aanmoedigen naar uitnodigen

Aan de slag met de CO₂-Prestatieladder?

Website:

- Certificaathouders
- Opdrachtgevers
- Best Practices
- Ketenganalyses, ed

Praktische gids en [Brochure voor overheden](#)

www.skao.nl

HET HART VAN EEN

GROOT NETWERK

Maud Vastbinder

maud.vastbinder@skao.nl

www.skao.nl

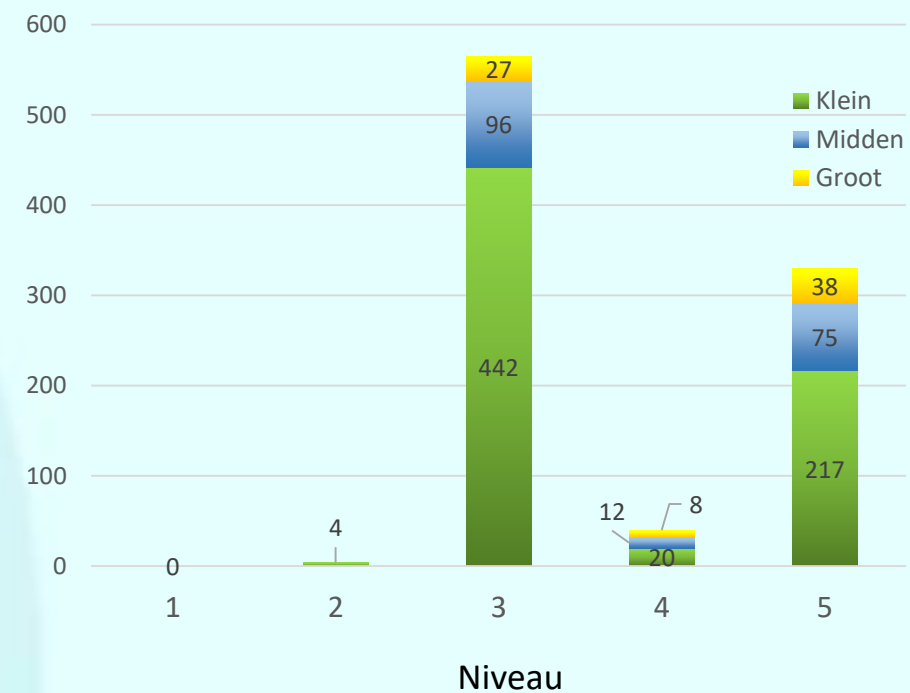
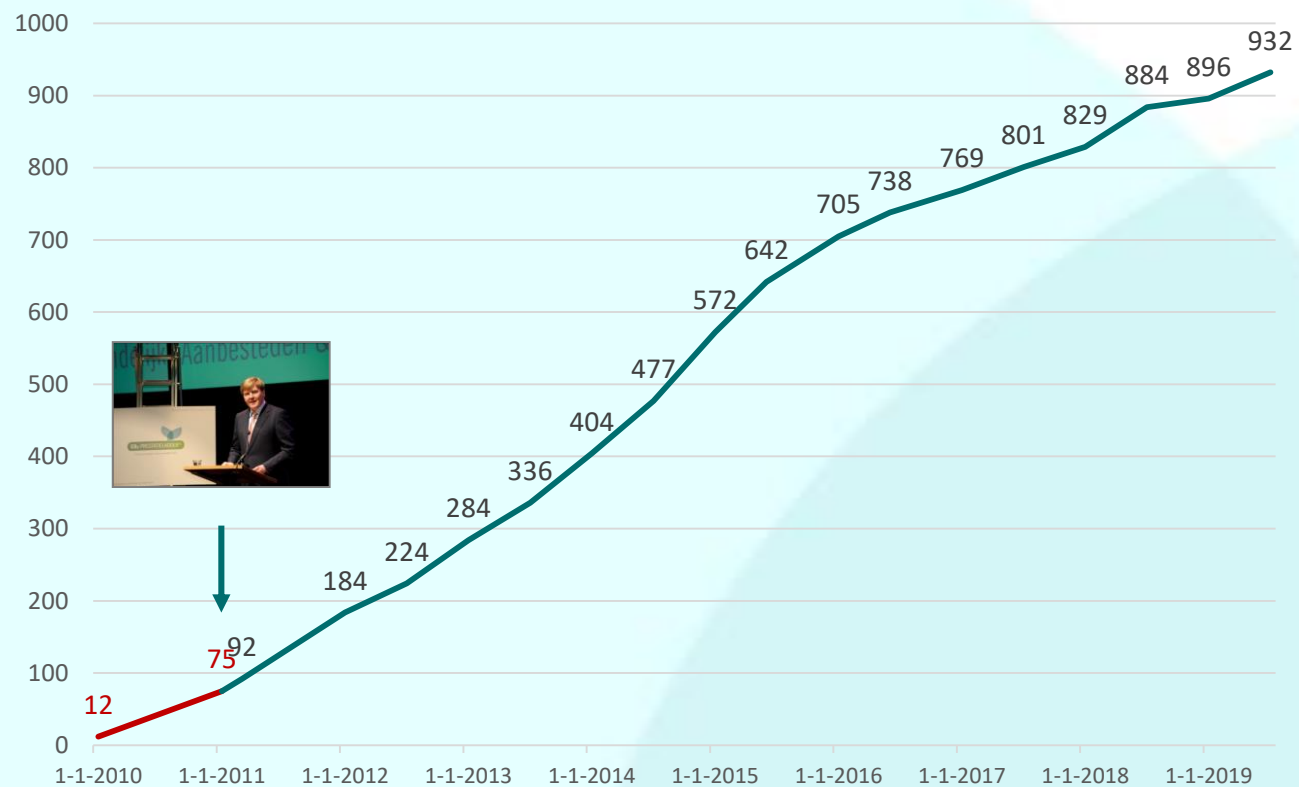
CO₂-Prestatieladder

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

> 900 certificaathouders

CO₂-Prestatieladder

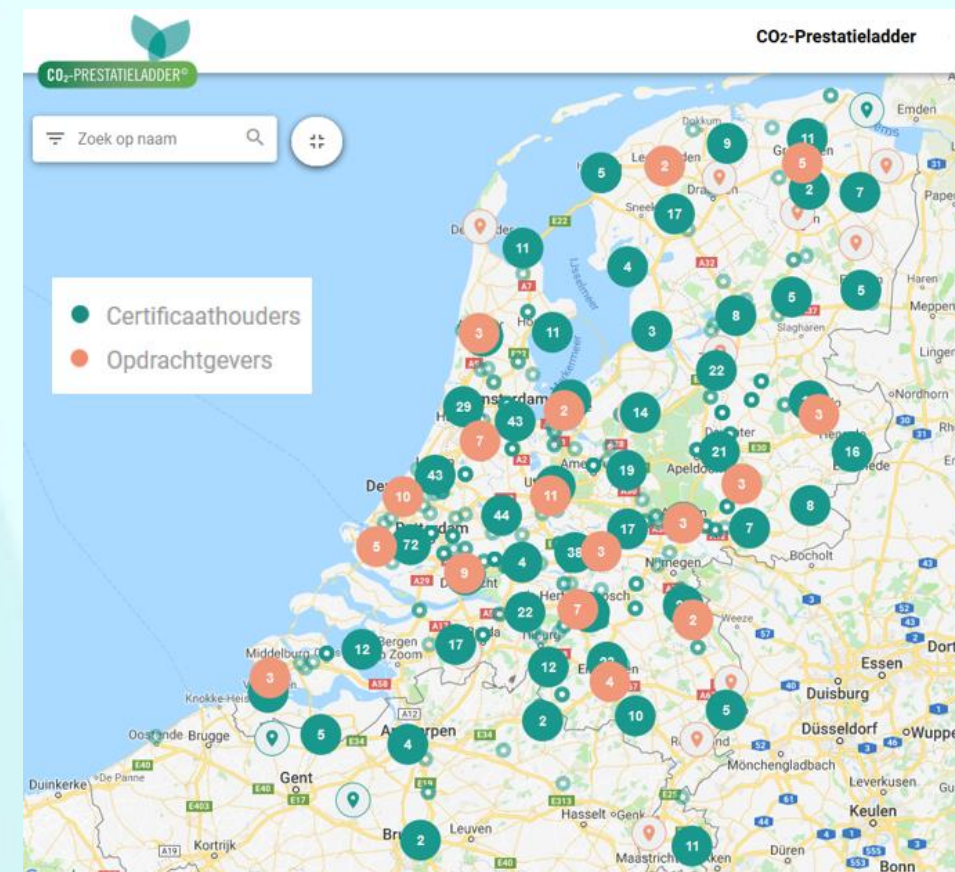
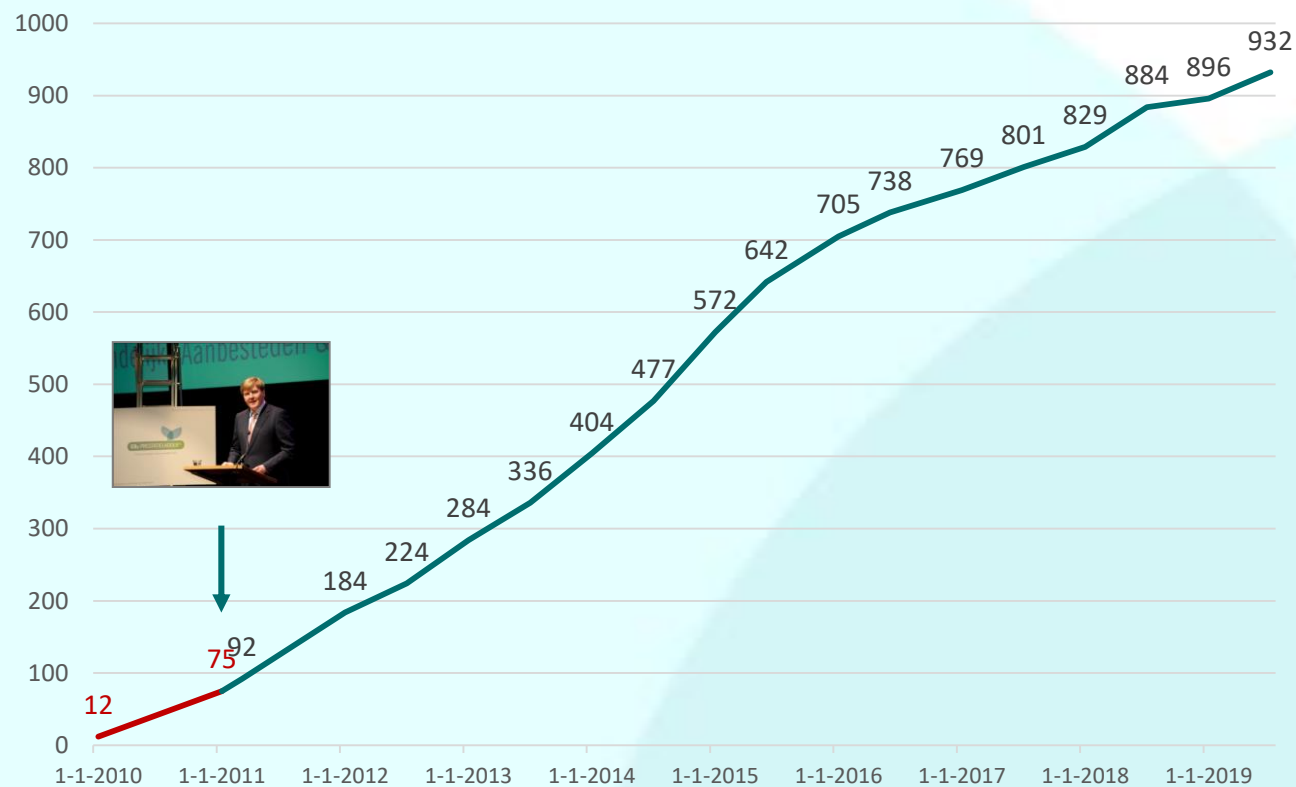

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

> 900 certificaathouders

> 150 aanbestedende diensten

Bewijsmiddel

Bewijs: Bij inschrijving aangeven hoe je gaat aantonen aan het aangeboden ambitieniveau te voldoen: certificaat of projectverklaring

- **CO₂-Bewust Certificaat:** organisatie + alle projecten
Projecten die met de CO₂PL zijn gegund krijgen een speciale status en moeten door bedrijven expliciet in de beoordeling meegenomen worden
- **Projectverklaring:** 1 project
Verklaring dat aan EMVI/BPKV-criteria wordt voldaan

Combinatie: laagste niveau van partijen bepaalt niveau van bewijsmiddel

Bewijsmiddel

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

- **t=** jaarlijks en/of na afronding van het project
- **Indien geen bewijsmiddel:** sanctie, typisch 1,5 keer het genoten voordeel. Voorbeeld:
  - Stel gunningvoordeel 20.000 euro per niveau.
  - Aangeboden ambitieniveau 5
  - Uitvoeringsduur 2 jaar.
  - In eerste jaar bewijsmiddel op niveau 4, in tweede jaar niveau 5
  - Boete in eerste jaar: 15.000 euro

Selectie vs gunning

- Handreiking Aanbesteden versie 3.0

Het BPKV (EMVI) criterium CO₂-Prestatieladder voor aanbestedende diensten

- Een duidelijk stappenplan voor het geven van **gunningvoordeel** voor de implementatie van de Ladder in aanbestedingen
- Opgesteld door SKAO i.s.m. CROW en juristen van RWS en ProRail
- Doel: Uniforme toepassing van het BPKV-Criterium CO₂-PL

Selectie vs gunning (zie ook FAQ)

Mag je de CO₂-Prestatieladder als selectie criterium inzetten?

- Het hanteren van een certificaat als geschiktheids criterium of selectie criterium heeft tot gevolg dat partijen zonder het gevraagde (niveau van het) certificaat niet kunnen meedoen resp. minder kans hebben om geselecteerd te worden. Dit werkt discriminerend voor bijvoorbeeld buitenlandse partijen of kleine bedrijven. Aanbestedingsrechtelijk gezien is dit niet toegestaan.
- Dit uitgangspunt geldt voor alle aanbestedingen, Europees, Nationaal, en onderhands. Bij kleine opdrachten is een dergelijke geschiktheidseis net zo goed discriminerend. Bij onderhandse opdrachten vindt sowieso geen nadere selectie plaats.

Ontwikkelingen

- Klimaatakkoord
- Internationale ontwikkelingen
- Onderzoek en monitoring
- Doorontwikkeling Certificeringsinstrument
- Doorontwikkeling Aanbestedingsinstrument

CO₂-PRESTATIELADDER©

Samen zorgen voor minder CO₂

01-07-2019

Duurzame primeur: ook waterschappen aan de gang met CO₂-Prestatieladder

Duurzaamheid staat bij Nederlandse waterschappen bijzonder hoog op de agenda. Met zaken als groene energie, duurzame innovaties en duurzaam inkopen vervullen ze al jaren een voorbeeldrol. Zeven waterschappen maken zich inmiddels klaar voor de volgende ambitieuze stap: certificering op de CO₂-Prestatieladder.

Aanpak 'Koplopers uitdagen'

- In ontwikkeling met stakeholders
- Nauwe samenwerking met DuboCalc en meten met MKI
- Voor alle overheden, met name de decentrale
- Prioriteit van SKAO

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

 UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

ProRail

Rijkswaterstaat

